

*Опадчий І.М.**

ДІЯЛЬНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У СФЕРІ УНІФІКАЦІЇ ПРАВИЛ ВИКОНАННЯ ГРОШОВИХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ

Постійне розширення міжнародних торгових відносин та зростання кількості торгових угод, що укладаються фізичними та юридичними особами з місцезнаходженням в різних державах, а також широке застосування в таких угодах положень, що покликані забезпечити належне їх виконання, вимагає постійного вдосконалення міжнародно-правових механізмів регулювання інституту грошового зобов'язання в приватному праві. Така необхідність особливо проявляється під час кризових явищ в світовій економіці, внаслідок яких кількість випадків невиконання чи неналежного виконання грошових зобов'язань як в національній, так і в міжнародній торгівлі значно зростає, а також збільшується кількість транскордонних банкрутств.

З моменту створення ООН міжнародне співтовариство намагається шукати шляхи вирішення економічних проблем за допомогою цієї організації, її спеціалізованих інституцій та спеціальних механізмів, розраховуючи на глобальний характер її діяльності.

Дослідженню нормативно-правового регулювання грошових зобов'язань в міжнародному приватному праві були присвячені роботи таких авторів, як Л. А. Лунц, Вельяминов Г.М., Ч. Проктор и Ф. А. Манн. Але, проаналізувавши наукові роботи у цій сфері можна стверджувати, що діяльність ООН щодо нормативно-правового регулювання грошових зобов'язань не була предметом спеціального наукового дослідження.

Валютно-фінансова політика ООН в економічній сфері реалізується за допомогою таких спеціалізованих установ як Міжнародний Валютний Фонд, Міжнародний Банк Реконструкції та Розвитку та Міжнародну Фінансову Корпорацію. В свою чергу, головним юридичним органом системи ООН в галузі права є Комісія Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі (ЮНСІТРАЛ), який спеціалізується на проведенні реформ у сфері комерційного права. Основною метою діяльності є модернізація та вдосконалення норм міжнародної комерційної діяльності [10, с.112].

Саме під егідою ЮНСІТРАЛ було розроблено найвагоміший документ у цій сфері, а саме: Віденську конвенцію про договори міжнародної купівлі-продажу товарів 1980 року, в якій, зокрема, врегульовано питання:

місця оплати ціни, яка може здійснюватися у місці знаходження комерційного підприємця-продавця, або в місці передання товару; строку оплати, яка проводиться коли продавець, відповідно до договору, передає товар або товаророзпорядчі документи покупцю, або коли у покупця вперше з'явилася можливість оглянути товар; ціни та порядку її визначення: у випадку якщо її не передбачено в укладеному договорі, вважається, що сторони, при відсутності іншої домовленості, мали на увазі ціну, яка в момент укладення договору звичайно сплачувалася за товари, що передавалися за порівнюваних обставин у певній сфері торгівлі; правового захисту у випадку порушення договору продавцем та покупцем: якщо покупець не виконує зобов'язання за договором, продавець може вимагати

* здобувач кафедри міжнародного приватного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: проф. Кисіль В.І.

відшкодування збитків. Здійснення продавцем свого права на інші засоби правового захисту не позбавляє його права вимагати відшкодування збитків і не надає відстрочки покупцю від судового чи арбітражного розгляду [3, с.56].

Також ЮНСІТРАЛ було розроблено Конвенцію ООН про незалежні гарантії та резервні акредитиви, яка була прийнята Генеральною Асамблеєю 11 грудня 1995 року та спрямована сприяти застосуванню цих інструментів незалежно від їх традиційного використання в певній країні. Конвенція закріплює загальні характеристики, притаманні незалежній гарантії та резервному акредитиву, і таким чином зменшує невизначеність в застосуванні цих документів в міжнародній торгівлі [2, с.275].

Крім того, у сфері міжнародно-правового регулювання грошових зобов'язань ЮНСІТРАЛ було розроблено Типовий закон про міжнародні кредитові перекази, прийнятий 15 травня 1992 року, який стосується операцій, що розпочинаються наказом переказодавця банку передати в розпорядження бенефіціара зазначену суму грошей. Документом охоплюються такі питання як зобов'язання відправника наказу та банку-отримувача, часу переказу банком-отримувачем та обмеження відповідальності банку перед відправником або переказодавцем у випадку затримки переказу чи іншої помилки [4, с.67].

Проаналізувавши діяльність ООН в сфері уніфікації нормативно-правового регулювання грошових зобов'язань варто зазначити, що деякі акти ООН, що регулюють ці відносини вже значною мірою застаріли та не повністю відповідають вимогам часу. Крім того, саме в рамках ООН необхідно розробити проект єдиного нормативно-правового документу, який би вмещував всі аспекти регулювання грошових зобов'язань в міжнародному приватному праві, прийняття якого було б значним кроком у сфері уніфікації правового регулювання у цій сфері.

Список джерел та літератури

1. Вельяминов Г.М. Международное экономическое право и процесс - М.: Волтерс Клувер, 2004
2. Воронкова А.Е., Єрохіна Л.В., Рябенко Л. І Міжнародні економічні організації: Навчальний посібник. – К.: ВД „Професіонал”, 2006 – 352 с.
3. Гринько І. С. Конвенція ООН про договори міжнародної купівлі-продажу товарів / Гринько І. С. – Сумы, 1994. – 464 с.
4. Семенов К. А. Международные валютные и финансовые отношения / Семенов К. А. – М. : ТЕИС, 1999. – 176 с.
5. ООН у системі міжнародних відносин: історичний досвід і перспективи: Ювіл. наук. зб. — К.: Либідь, 1995. — 128 с.
6. Mann F. A. The Legal Aspect of Money. 4-th ed. – Oxford, 1982. – P. 190.
7. Proctor C. International payment obligations – a legal perspective. – London : Butterworth, 1997. – 515 P.
8. Royston Miles Goode. Payment obligations in commercial and financial transactions. – London: Sweet & Maxwell : Centre for Commercial Law Studies, 1983.
9. Комиссия ООН по праву международной торговли. Ежегодник. – 1983. – Т. XIV. – С. 252.